

Biuro Legislacyjne

- wsparcie procesu
legislacyjnego

1) podstawy działania, struktura organizacyjna Biura Legislacyjnego oraz współpraca z innymi jednostkami organizacyjnymi Kancelarii Sejmu

Zgodnie z art. 125 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu, Kancelaria Sejmu wykonuje zadania organizacyjno-techniczne i doradcze związane z działalnością Sejmu i jego organów, których celem jest stworzenie posłom warunków do wykonywania mandatu poselskiego, w szczególności między innymi poprzez przekazywanie druków sejmowych oraz innych opracowań i materiałów związanych z pracami Sejmu, w tym tekstów ujednoczonych projektów ustaw. Przepis art. 56 Regulaminu Sejmu stanowi zaś, iż w postępowaniu dotyczącym projektów ustaw i uchwał uczestniczy przedstawiciel służby prawnej Kancelarii Sejmu, przedstawiając uwagi i propozycje w zakresie problematyki prawno-legislacyjnej.

Strukturę oraz zadania Kancelarii Sejmu, a w tym i Biura Legislacyjnego, szczegółowo reguluje, wydane na podstawie § 2 ust. 2 uchwały Prezydium Sejmu z dnia 8 listopada 1991 r. w sprawie nadania statutu Kancelarii Sejmu (podstawą prawną nadania statutu jest z kolei art. 128 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 13 Regulaminu Sejmu), zarządzenie nr 16 Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 17 września 1993 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Kancelarii Sejmu.

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Kancelarii Sejmu, Biuro Legislacyjne składa się z czterech jednostek organizacyjnych - Wydziału Spraw Legislacyjnych i Wydziału Edycji Tekstów, kierowanych przez naczelników, oraz Sekretariatu Komisji Ustawodawczej i Sekretariatu Biura, przy czym tylko trzy pierwsze jednostki pełnią bezpośrednią funkcję wspierającą proces legislacyjny (vide § 32 regulaminu organizacyjnego Kancelarii Sejmu). Sekretariat Komisji Ustawodawczej jest usytuowany w Biurze Legislacyjnym, a nie w Biurze Komisji Sejmowych, ze względu na wiodącą rolę Komisji Ustawodawczej w procesie legislacyjnym (vide art. 37 Regulaminu Sejmu, z którego wynika, iż regułą jest kierowanie każdego projektu ustawy lub uchwały m.in. do Komisji Ustawodawczej).

Biuro Legislacyjne, w ramach struktury organizacyjnej Kancelarii Sejmu, najszerzej współpracuje z jednostkami należącymi do tzw. pionu prac sejmowych, a więc z Sekretariatem Posiedzeń Sejmu i Biurem Komisji Sejmowych, ale także w znacznym zakresie z Biurem Studiów i Ekspertyz.

2) Zadania Wydziału Spraw Legislacyjnych

W Wydziale Spraw Legislacyjnych, dla potrzeb Prezydium Sejmu (które może zwrócić projekt ustawy lub uchwały wnioskodawcy albo skierować do zaopiniowania do Komisji Ustawodawczej w myśl art. 31 ust. 5 i 6 Regulaminu Sejmu), sporządzane są wstępne opinie legislacyjne o wniesionych do Sejmu projektach aktów prawnych (ustaw, uchwał, rezolucji, deklaracji, apeli i oświadczeń) przed ich skierowaniem do pierwszego czytania. Poprzedni regulamin organizacyjny Kancelarii Sejmu również nakładał na Biuro Legislacyjne taki obowiązek, jednak dopiero praktyka działania Prezydium Sejmu drugiej kadencji spowodowała jego realizację w szerokim zakresie. Opinie te w wielu przypadkach spowodowały podjęcie przez Prezydium Sejmu decyzji w trybie art. 31 ust. 5 lub 6 Regulaminu Sejmu.

Głównym zadaniem wydziału jest obsługa procesu legislacyjnego projektów ustaw i uchwał polegająca na przedstawianiu uwag, propozycji i zastrzeżeń (ze szczególnym uwzględnieniem przepisów konstytucyjnych) odnoszących się do tekstów tych aktów prawnych i zgłaszanych do nich poprawek (vide art. 56

Regulaminu Sejmu oraz § 32 ust. 1 pkt 2 regulaminu organizacyjnego Kancelarii Sejmu). Legislatorzy, po otrzymaniu druku projektu ustawy lub uchwały, uczestniczą w posiedzeniach podkomisji i komisji rozpatrujących dany projekt, we wszystkich fazach procesu prawotwórczego w Sejmie. Są oni odpowiedzialni za przekazywanie zweryfikowanych pod względem legislacyjnym tekstów aktów prawnych, a także wniosków mniejszości i zestawień poprawek do sekretariatów właściwych komisji celem sporządzenia sprawozdania. Niektóre projekty poddawane są także wewnętrznej korekcie legislacyjnej prowadzonej przez pracownika biura, który nie brał udziału w pracach komisji, co gwarantuje większy obiektywizm kontroli. W weryfikacji formalno-językowej tekstów aktów prawnych bierze również udział zespół polonistów z Sekretariatu Posiedzeń Sejmu.

W miarę możliwości (zależnych od stopnia nasilenia inicjatyw ustawodawczych), w organizacji i podziale pracy wydziału, przestrzegana jest zasada specjalizacji merytorycznej pracowników, co prowadzi do stałej i bezpośredniej współpracy legislatorów z posłami wchodzącymi w skład odpowiednich komisji sejmowych. Nie wyklucza to oczywiście współdziałania legislatorów w zespołach, zwłaszcza w pracy nad obszernymi lub skomplikowanymi projektami ustaw.

Wsparcie, dla legislatorów uczestniczących bezpośrednio w posiedzeniach komisji i podkomisji, w zakresie problematyki zgodności tworzonych norm prawnych z przepisami konstytucyjnymi, a także prawidłowości stosowanych procedur konstytucyjnych i regulaminowych, zapewnia, utworzony w czasie trwania drugiej kadencji Sejmu, Zespół Problemów Konstytucyjnych, który korzysta z pomocy działających na zlecenie ekspertów akademickich.

Również w ostatnim okresie poszerzeniu uległa działalność wydziału polegająca na uczestniczeniu (poprzez zgłaszanie uwag, zastrzeżeń i propozycji) legislatorów w pracach organów Sejmu (głównie komisji sejmowych, a także Prezydium Sejmu) zmierzających do opracowania i wniesienia inicjatyw ustawodawczych lub uchwałodawczych.

Wydział Spraw Legislacyjnych współpracuje z Sekretariatem Posiedzeń Sejmu w przygotowywaniu scenariuszy posiedzeń Sejmu oraz sprawozdań stenograficznych i diariuszy sejmowych, w zakresie zawartej w nich problematyki prawnej.

Nowy regulamin organizacyjny Kancelarii Sejmu nałożył na Biuro Legislacyjne obowiązek prowadzenia pełnej obsługi działalności Sejmu związanej z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, w związku z czym od 1994 r. istnieje w Wydziale Spraw Legislacyjnych odrębne stanowisko pracy dla realizacji tych zadań. Polegają one na prowadzeniu dokumentacji spraw związanych z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, a także obsłudze przedstawiciela Sejmu wyznaczonego do wystąpienia przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz komisji sejmowych (poprzez zgłaszanie uwag i propozycji - vide § 32 pkt 9 regulaminu organizacyjnego Kancelarii Sejmu) w zakresie przygotowywanych przez nie opinii o orzeczeniach. W tej dziedzinie Biuro Legislacyjne współpracuje także z Biurem Studiów i Ekspertyz, które przygotowuje opinie prawne na temat zaskarżonych do Trybunału Konstytucyjnego przepisów.

W zależności od bieżących, doraźnych potrzeb, na użytek organów Sejmu, opracowywane są w wydziale opinie, notatki, informacje i analizy dotyczące między innymi problemów merytorycznych oraz proceduralnych związanych z tworzeniem i interpretacją prawa, a także dotyczących orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego i wykonywania tych orzeczeń przez Sejm, a nawet kwestii związanych z odpowiedzialnością konstytucyjną.

3) Zadania Wydziału Edycji Tekstów

Wydział Edycji Tekstów zapewnia pełną obsługę Biura Legislacyjnego w zakresie edycji zarówno tekstów aktów prawnych, jak i innych tekstów opracowywanych w Biurze takich jak: opinie, informacje, analizy, notatki, a także protokoły z posiedzeń Komisji Ustawodawczej.

Głównym zadaniem wydziału jest rejestracja wszystkich etapów procesu legislacyjnego aktów prawnych uchwalanych przez Sejm. W trakcie prac nad obszernymi nowelizacjami często konieczne staje się sporządzenie tzw. materiału roboczego (tzn. nałożenia tekstu ustawy nowelizującej na tekst ustawy nowelizowanej, z wyraźnym, graficznym oznaczeniem zmian), który stanowi ogromną pomoc zarówno dla legislatorów, jak i dla pracujących nad danym projektem posłów.

Nie mniej ważną działalnością wydziału jest prowadzenie komputerowej bazy tekstów obowiązujących aktów prawnych (głównie ustaw), ciągłe jej poszerzanie oraz ujednolicanie tekstów ustaw tzn. odznaczanie kolejnych ich nowelizacji. Z czasem planuje się poszerzenie komputerowej bazy danych także na akty wykonawcze, w czym ma pomóc nawiązana już współpraca ze służbami legislacyjnymi Kancelarii Premiera.

4) Zadania Sekretariatu Komisji Ustawodawczej

Komisja Ustawodawcza jest podzielona na zespoły poselskie, co implikuje również odpowiedni podział sekretariatu. Zgodnie z § 32 ust. 3 regulaminu organizacyjnego Kancelarii Sejmu, do zakresu zadań Komisji Ustawodawczej stosuje się odpowiednio postanowienia przepisu § 31, który wyznacza obowiązki sekretariatów innych komisji sejmowych.

W szczególności są to następujące zadania:

- wykonywanie wszelkich czynności związanych z organizowaniem posiedzeń komisji, w tym między innymi: wysyłanie zawiadomień, stwarzanie warunków technicznych do odbycia posiedzenia, przygotowywanie koniecznych materiałów informacyjnych, organizowanie współpracy z ekspertami, obsługa głosowań, prowadzenie protokołów posiedzeń komisji, przygotowywanie dokumentów będących wynikiem pracy komisji, w tym zwłaszcza przygotowywanie sprawozdań o rozpatrzeniu ustaw, uchwał i orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego,
- uczestniczenie w organizacji poselskiej wymiany międzynarodowej.